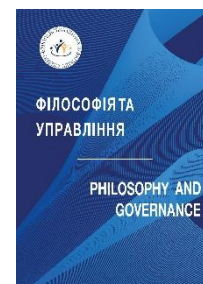

e-ISSN 3041-248X

Філософія та управління

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві

Юрій С. Кравцов ¹ ● Сергій А. Лапшин ^{2*} ●Олександр П. Конотопенко ³

¹ Дніпровський державний технічний університет (Україна). Професор кафедри соціально-психологічних та гуманітарних наук, д-р філос. наук, професор.

² Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна). Доцент кафедри публічного управління та менеджменту, канд. істор. наук, доцент.

³ Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна). Доцент кафедри публічного управління та менеджменту, канд. філос. наук, доцент.

* Автор-кореспондент, e-mail: serhii.lapshyn@vspu.edu.ua

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.2.07](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.2.07)

Авторське право

© 2025 авторів

Цей твір
ліцензовано на
умовах Ліцензії
Creative Commons
«Із Зазначенням
Авторства –
Некомерційна 4.0
Міжнародна»
(CC BY-NC 4.0).

У статті досліджується роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві, зокрема в контексті соціальних, правових та технологічних змін. Актуальність цієї теми зумовлена сучасними викликами, які постають перед глобалізованим світом, де питання етики та справедливості стають важливими для забезпечення сталого розвитку та гармонії в суспільстві. У дослідженні розглядаються основні теоретичні підходи до розуміння справедливості та етичності, починаючи від класичних концепцій Платона, Аристотеля до сучасних теорій, таких як теорія справедливості Джона Роулза та етика прав людини. Особливу увагу приділено аналізу етичних аспектів у нових технологіях, зокрема в питаннях штучного інтелекту, генетичних модифікацій та біоетики, які ставлять нові моральні дилеми перед суспільством. Метою дослідження є визначення значення справедливості та етичності для розвитку інституцій, правових систем, а також для соціальної згуртованості у глобалізованому світі. Для досягнення цієї мети застосовуються методи порівняльного аналізу, контент-аналізу та емпіричних досліджень, що дозволяють виявити важливі аспекти впливу етики на різні сфери суспільного життя, такі як право, економіка, соціальна політика та технології. Порівняння досвіду різних країн, зокрема скандинавських, європейських та північноамериканських, допомагає визначити ефективні практики інтеграції етичних стандартів у законодавчі та соціальні процеси. Результати дослідження показують, що справедливість і етичність є основними факторами, які визначають рівень розвитку і стабільності суспільства. Крім того, підкреслюється необхідність вдосконалення етичних норм і принципів для ефективного управління в умовах нових глобальних викликів, що постають перед сучасним світом. Висновки свідчать про важливість інтеграції етичних стандартів у державне управління та соціальні ініціативи, що сприятиме розвитку справедливого та морального суспільства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

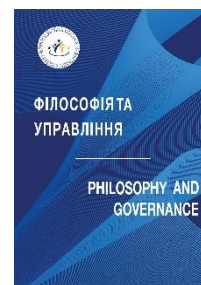
справедливість, етичність, моральні дилеми, права людини, глобалізація, нові технології, соціальна стабільність, етичне управління.

e-ISSN 3041-248X

Philosophy and Governance

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

The Role of Justice and Ethics in Modern Society

Yuri Kravtsov ¹ ● Sergii Lapshyn ^{2*} ● Oleksandr Konotopenko ³

¹ Dniprovsky State Technical University (Ukraine). Professor at the Department of Social, Psychological and Humanitarian Sciences, Doctor of Science (Philosophy).

² Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine). Associate Professor at the Department of Public Administration and Management, PhD in History, Associate Professor.

³ Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine). Associate Professor at the Department of Public Administration and Management, PhD in Philosophy, Associate Professor.

* **Corresponding Author**, e-mail: serhii.lapshyn@vspu.edu.ua

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.2.07](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.2.07)

Copyright © 2025
by authors

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution – NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article examines the role of justice and ethics in modern society, in particular in the context of social, legal, and technological changes. The relevance of this topic is due to the modern challenges facing the globalized world, where issues of ethics and justice are becoming important for ensuring sustainable development and harmony in society. The study examines the main theoretical approaches to understanding justice and ethics, ranging from the classical concepts of Plato, and Aristotle to modern theories, such as John Rawls' theory of justice and human rights ethics. Particular attention is paid to the analysis of ethical aspects of new technologies, in particular in the issues of artificial intelligence, genetic modifications, and bioethics, which pose new moral dilemmas for society. The study aims to determine the importance of justice and ethics for the development of institutions, and legal systems, as well as for social cohesion in a globalized world. To achieve this goal, methods of comparative analysis, content analysis, and empirical research are used, which allow us to identify important aspects of the impact of ethics on various spheres of public life, such as law, economics, social policy, and technology. Comparing the experience of different countries, in particular Scandinavian, European, and North American, helps to identify effective practices for integrating ethical standards into legislative and social processes. The results of the study show that justice and ethics are the main factors that determine the level of development and stability of society. In addition, the need to improve ethical norms and principles for effective management in the face of new global challenges facing the modern world is emphasized. The conclusions indicate the importance of integrating ethical standards into public administration and social initiatives, which will contribute to the development of a just and moral society.

KEYWORDS

justice, ethics, moral dilemmas, human rights, globalization, new technologies, social stability, ethical governance.

1. Вступ

Роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві має глибоке значення, оскільки ці принципи формують основу для розвитку і стабільності соціальних, політичних та економічних відносин. Вони забезпечують підтримку довіри, гармонії та взаєморозуміння серед різних груп людей і є необхідними для досягнення справедливих і рівних умов у суспільстві. Спільне дотримання етичних норм і справедливих принципів сприяє створенню умов для розвитку інклюзивного суспільства, яке враховує потреби і права кожної особи, незалежно від її соціального статусу, походження чи інших відмінностей.

Принципи справедливості і етичності мають не лише моральне значення, але й практичне вплив на економічні, правові та культурні процеси. Вони визначають, як вчинки і рішення осіб, організацій чи урядів впливають на інших членів суспільства. Врахування цих принципів при прийнятті рішень допомагає уникати дискримінації, нерівності та несправедливості, створюючи таким чином більш здорову і стійку соціальну структуру.

У сучасному глобалізованому світі, де соціальні, політичні та економічні процеси взаємопов'язані, важливість етичності та справедливості стає ще більш очевидною. Вони забезпечують ефективну взаємодію між різними культурами, сприяють розвитку прав людини та підтримці демократичних принципів. Однак, в умовах глобальних викликів, таких як війни, економічні кризи та соціальні трансформації, значення справедливості та етичності може бути поставлено під сумнів, що вимагає ретельного переосмислення і адаптації до нових умов.

2. Огляд літературних джерел

Аналіз наукових праць, присвячених питанням справедливості та етичності у сучасному суспільстві, свідчить про багатовимірність підходів до цієї проблематики, включаючи питання соціальної рівності, етичних принципів та моральних дилем. Зокрема, В. В. Близнюк у своїй роботі розглядає соціальну справедливість у контексті сучасних реалій і проблем в Україні, підкреслюючи важливість досягнення балансу в розподілі ресурсів і рівних можливостей для всіх громадян [1].

І. М. Василенко у своєму дослідженні акцентує увагу на понятті соціальної справедливості в умовах сучасного світу, наголошуючи на необхідності забезпечення рівних прав і можливостей у рамках соціально-економічних процесів [2]. Подібні аспекти розглядає А. А. Гриценко, який підкреслює важливість соціальної справедливості як складової безпечного економічного розвитку, що вимагає не лише правових змін, але й етичних норм у суспільстві [3].

Аспект соціальної справедливості в політичних трансформаціях України розглядає А. Денисова, яка аналізує взаємозв'язок соціальної справедливості та соціальної держави в передвиборчому дискурсі, наголошуючи на важливості політичної відповідальності в умовах соціальних змін [4]. О. В. Димова акцентує увагу на тому, як соціальна справедливість є складником політичних трансформацій в Україні, зауважуючи, що вона є основою для стабільності суспільства в період змін [5].

В. О. Животенко у своїй роботі розглядає соціальну справедливість у контексті економіки щастя та туризму, підкреслюючи роль соціальних і економічних аспектів у розвитку гармонійного суспільства [6]. О. О. Кравцов у своєму дослідженні звертає увагу на взаємозв'язок соціальної справедливості та економічної політики, наголошуючи на необхідності врахування етичних норм у державній політиці [7]. В. О. Кулачок-Тітова досліджує роль соціальної справедливості як основоположного принципу в праві соціального забезпечення, підкреслюючи значення цієї категорії для правового регулювання в Україні [8].

Проблему соціальної справедливості в процесах вимушеного переселення розглядає О. Ф. Новікова, яка аналізує пріоритети досягнення справедливості у таких процесах, акцентуючи на важливості соціальної інтеграції осіб, що постраждали від конфліктів [9]. В. О. Орлова та С. М. Тодорова вивчають справедливість як моральну категорію, соціальну та правову цінність, аналізуючи роль цих аспектів у формуванні правового порядку та моральних орієнтирів в Україні [10].

Г. М. Пилипенко аналізує конфлікт держави і ринку у контексті соціальної справедливості, розглядаючи її значення в глобальній економіці та взаємозв'язок між державними і ринковими

інтересами [11]. Соціальна справедливість в бібліотекознавстві та інформаційних науках розглядає Г. Салата, яка підкреслює важливість доступу до інформації як частини загальної соціальної справедливості [12]. І, нарешті, А. Стрілець у своєму дослідженні порушує питання соціальної справедливості в умовах сучасного розвитку економіки України, наголошуючи на її значенні для досягнення економічної та соціальної стабільності [13].

Таким чином, наукові дослідження свідчать, що питання справедливості та етичності є важливими для розвитку сучасного суспільства, а їх забезпечення вимагає комплексного підходу, що охоплює правові, економічні та морально-етичні аспекти.

3. Постановка завдання

Метою цього дослідження є наукове обґрунтування та розробка підходів для забезпечення справедливості та етичності в сучасному суспільстві, зокрема в аспекті соціальних, політичних і економічних відносин. Основна увага приділяється аналізу чинних механізмів забезпечення етичних стандартів у різних сферах життя, виявленню основних проблем і бар'єрів, що ускладнюють забезпечення справедливості, а також розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення соціальних інститутів, спрямованих на підтримку рівних можливостей, боротьбу з дискримінацією та створення справедливих умов для всіх членів суспільства.

4. Методи та матеріали

Під час дослідження ролі справедливості та етичності у сучасному суспільстві використовуються кілька методів дослідження для аналізу теми справедливості та етичності в сучасному суспільстві.

Один із них – це аналіз теоретичних підходів, за допомогою якого розглядаються різні концепції справедливості та етичності, що дозволяють зрозуміти їх важливість у суспільстві. Зокрема, аналізуються історичні погляди на справедливість, такі як ті, що запропонували Платон і Аристотель, а також сучасні підходи до розуміння цих понять у глобалізованому світі.

Іншим методом є порівняння, яке дає можливість порівняти різні аспекти справедливості та етичності в контексті правової, економічної, соціальної та технологічної сфер. Це дозволяє глибше зрозуміти, як етичність і справедливість впливають на поведінку людей та організацій у різних життєвих ситуаціях.

Додатково використовуються приклади з реального життя, такі як корпоративна соціальна відповідальність, захист приватності в цифровому середовищі чи боротьба з бідністю, що дозволяють ілюструвати теоретичні концепції справедливості та етичності і допомагають зрозуміти їх значення в сучасному суспільстві.

У тексті також проводиться критичний аналіз, який висвітлює суперечності та складнощі, що виникають при застосуванні принципів справедливості та етичності, особливо в контексті нових технологій та моральних дилем, таких як генетична модифікація чи штучний інтелект.

Нарешті, застосовуються системний підхід, що дозволяє розглядати справедливість та етичність як частини загального соціального, правового і технологічного контексту, що дає змогу досліджувати, як ці поняття взаємодіють на різних рівнях суспільства.

5. Результати та обговорення

Справедливість і етичність виступають як основоположні принципи, які визначають не тільки взаємовідносини між людьми, але й загальні механізми соціальної інтеграції та регулювання в суспільстві. Вони формують фундамент для функціонування соціальних, правових та економічних систем, адже без цих принципів неможливо забезпечити гармонійний розвиток суспільства, де кожен індивід має рівні можливості для самореалізації та захисту своїх прав [1, с. 105–106; 2, с. 79].

Справедливість, зокрема, передбачає надання кожній людині те, що їй належить відповідно до її заслуг, потреб і можливостей. Вона є важливим елементом правового порядку, адже через справедливі закони та рішення правосуддя забезпечується рівність та недискримінація в різних аспектах життя – від освіти і праці до соціального забезпечення та доступу до ресурсів [4, с. 130]. У той самий час, етичність виступає як керівництво для особистої

та колективної поведінки в умовах, коли закон не завжди може дати однозначні відповіді на моральні питання. Це поняття включає в себе чесність, повагу до інших, співчуття та відповідальність за наслідки своїх вчинків.

У сучасному суспільстві справедливість і етичність мають взаємозалежний характер, адже етичні норми часто стають основою для розробки правових норм, а правова справедливість, в свою чергу, сприяє розвитку моральних стандартів у суспільстві. Завдяки таким принципам суспільство здатне знаходити баланс між інтересами індивіда та загальним благом, що особливо важливо в умовах глобалізації та розвитку технологій [7, с. 8–9]. Однак це взаємодія не є безконфліктною: різні культурні, соціальні та політичні контексти можуть призводити до різних трактувань справедливості та етичності, що робить питання їхнього визначення та застосування надзвичайно актуальними в умовах сучасних викликів. Роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві наведена у табл.1.

Таблиця 1. Роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві

Аспекти	Опис	Приклади	Вплив на сучасне суспільство
Справедливість	Гарантія рівних можливостей для всіх громадян, захист прав і свободи, недискримінація.	Право на рівне навчання, безкоштовна медична допомога, захист від расизму та дискримінації.	Створення рівних умов для розвитку суспільства, покращення соціальної інтеграції та стабільності.
Етичність	Відображає моральні принципи, що визначають поведінку індивідів і організацій у різних сферах життя.	Корпоративна соціальна відповідальність, дотримання моральних стандартів у бізнесі та політиці.	Сприяє формуванню моральних норм у суспільстві, покращує репутацію організацій та інституцій.
Рівність і рівні можливості	Забезпечення рівних умов для розвитку та реалізації потенціалу кожної людини.	Програми підтримки незахищених груп, рівний доступ до освіти.	Підвищує соціальну мобільність, зменшує нерівність.
Моральні дилеми	Вибір між принципами справедливості та вигодою для індивіда або групи.	Вибір між захистом інтересів компанії та соціальною відповідальністю.	Збільшує складність прийняття рішень у суспільстві, впливає на етичні норми і взаємодію.
Глобальна соціальна справедливість	Розподіл економічних і соціальних благ серед усіх країн і груп.	Міжнародні ініціативи з боротьби з бідністю, глобальні угоди щодо змін клімату.	Стимулює глобальну співпрацю, зменшує нерівність між країнами, підтримує сталий розвиток.
Цифрова етика	Розробка етичних норм для використання нових технологій, зокрема в сфері захисту приватності та даних.	Регулювання соцмереж, захист даних користувачів, боротьба з дезінформацією.	Збереження приватності та безпеки в цифровому світі, запобігання маніпуляціям.
Правова справедливість	Забезпечення рівності перед законом і застосування справедливих покарань за порушення.	Принцип рівності перед судом, право на адвоката, відшкодування шкоди за незаконні дії.	Створює довіру до правових систем, забезпечує стабільність і рівність у суспільстві.

Джерело: узагальнено авторами за даними, наведеними у [11, с. 10].

У результаті аналізу значення справедливості та етичності у сучасному суспільстві можна виділити кілька ключових аспектів, що демонструють їх важливість і взаємозв'язок. Відзначимо,

що справедливість часто сприймається як одна з головних моральних засад у будь-якому суспільстві. Вона забезпечує рівність можливостей для всіх громадян, захищаючи права індивідів та груп, і виступає гарантією недискримінації. Водночас етичність стосується більш широкого контексту, охоплюючи моральні норми і принципи, що регулюють поведінку людей у різних сферах життя, від приватного до суспільного.

Історично справедливість розглядалася як важливий атрибут політичної та соціальної організації. В античні часи Платон і Аристотель надавали величезне значення ідеї справедливості як основі гармонійного суспільства, де кожен член виконує свою роль. [4, с. 128]. Однак з часом концепція справедливості еволюціонувала, і в сучасному світі, де інтернаціоналізація і глобалізація набули величезного значення, справедливість стала надзвичайно складним поняттям, що включає в себе як рівність, так і справедливу відповідальність за порушення моральних або правових норм.

Етичність, в свою чергу, відображає цінності, на яких базується суспільство, і показує, як ці цінності практично втілюються в поведінці індивідів і груп. У сучасному суспільстві етичність також пов'язана з високими моральними стандартами в політиці, бізнесі та науці, оскільки будь-які порушення етичних норм можуть призвести до серйозних наслідків. Особливо це помітно в таких сферах, як екологічна відповідальність, захист прав людини, корпоративна соціальна відповідальність, де недотримання етичних стандартів може викликати значні соціальні та економічні потрясіння [13].

На сучасному етапі розвитку суспільства зростає увага до питання інклюзивності, прав людини, екології та соціальної справедливості. Ці аспекти взаємопов'язані з розвитком нових етичних стандартів, спрямованих на досягнення справедливості у глобальному вимірі. Важливими стають питання, що стосуються розподілу ресурсів, боротьби з бідністю, нерівністю та дискримінацією. Соціальна справедливість у цьому контексті означає рівний доступ до економічних, соціальних і культурних благ для всіх членів суспільства, що потребує впровадження нових етичних підходів у політиці, освіті та соціальному забезпеченні.

Крім того, сучасні технології та інтернет-простір створюють нові виклики для етичності. З одного боку, вони відкривають можливості для глобальної комунікації та співпраці, з іншого – сприяють поширенню ненависті, дискримінації та маніпуляцій. У зв'язку з цим постає необхідність у встановленні етичних норм для використання технологій, де справедливість має полягати у забезпеченні захисту приватності, свободі слова і боротьбі з дезінформацією. Таким чином, етичні норми повинні адаптуватися до нових викликів і реалій, визначаючи межі та правила поведінки у цифровому середовищі.

У дискусії про справедливість важливо звернути увагу на значення рівності та рівних можливостей для усіх. Сучасні дебати про соціальну справедливість часто зводяться до розподілу економічних ресурсів і забезпечення рівних прав для різних соціальних груп [6, с. 214]. Проте, на думку деяких дослідників [2; 5; 12], справедливість не завжди означає рівність у всьому, а радше рівність у можливостях, що дає можливість кожному досягти своїх цілей залежно від власних зусиль і здібностей.

Аналіз рівня економічної мобільності в різних країнах показує, що у скандинавських державах, де забезпечено високу соціальну підтримку та доступ до якісної освіти, можливості для самореалізації значно вищі, ніж у країнах з менш розвиненими системами соціального захисту. Дослідження Світового банку демонструють, що країни з високим рівнем інвестицій у освіту та охорону здоров'я мають вищий рівень соціальної справедливості та економічного розвитку. Наприклад, у Фінляндії та Норвегії якість освіти є однією з найкращих у світі, що сприяє рівним можливостям для дітей незалежно від їхнього соціального походження [10, с. 50].

Разом з тим, принцип «необхідної нерівності», за твердженням А. А. Гриценка, проявляється у сферах, де враховуються індивідуальні здібності та праця. Наприклад, система винагород у корпоративному секторі передбачає різні рівні заробітної плати залежно від кваліфікації, досвіду та продуктивності працівників. Це видно на прикладі США, де високооплачувані спеціалісти, такі як програмісти або лікарі, отримують значно більше через попит на їхні навички, хоча при цьому мінімальна заробітна плата забезпечує базовий рівень життя для всіх працівників [3, с. 16–17].

Обговорення етики та справедливості також не може обійтися без розгляду моральних дилем. У сучасному суспільстві люди часто стикаються з моральними виборами, де етичні принципи і правила взаємодії можуть вступати в конфлікт з інтересами чи вигодами. Наприклад,

питання, пов'язані з новими технологіями, генетичною модифікацією, штучним інтелектом або клонованими організмами, ставлять перед людством серйозні моральні проблеми, де часто немає однозначних відповідей.

Роль справедливості в сучасному суспільстві також знаходить відображення в правовій системі, де закони і нормативні акти повинні забезпечувати рівність усіх громадян перед законом. Однак у реальному житті ми часто стикаємось з ситуаціями, де правові норми не виконуються, а соціальна несправедливість залишається без покарання. Це ставить під сумнів ефективність правових інститутів у забезпеченні справедливості, що, в свою чергу, сприяє поширенню недовіри до державних органів і їхніх рішень [8, с. 120].

У результаті, справедливість і етичність не є статичними поняттями. Вони є динамічними, адаптуючись до нових умов та викликів сучасного світу. Важливим є забезпечення того, щоб ці принципи не лише визначали поведінку індивідів, але й активно впливали на політичні, соціальні та економічні структури, сприяючи створенню більш справедливого та етичного суспільства.

6. Висновки

Подолання травм і криз в умовах війни потребує комплексного та багатогранного підходу, що Роль справедливості та етичності у сучасному суспільстві є фундаментальною для забезпечення стабільності, гармонії та розвитку соціальних інститутів. У процесі соціальної інтеграції та регулювання справедливість і етичність виступають як основні принципи, що формують правову, моральну та культурну основу суспільства. Встановлено, що справедливість є важливим інструментом для забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, а етичні норми є основою для забезпечення порядку та морального розвитку особистості.

Дослідження показало, що справедливість і етичність є важливими аспектами функціонування сучасних соціальних і правових систем, впливаючи на різні сфери життя. Вони формують суспільні відносини, регулюючи взаємодію індивідів, а також взаємодію між інститутами та органами влади. Зокрема, справедливість у розподілі ресурсів та можливостей сприяє зменшенню соціальної нерівності, а етичність визначає поведінку громадян у соціальних, політичних і економічних контекстах.

Аналіз сучасних тенденцій показав, що в умовах глобалізації та розвитку новітніх технологій справедливість і етичність набувають особливої актуальності. Технологічні інновації та розвиток цифрових платформ можуть як посилювати, так і ставити під загрозу справедливість у суспільстві. Важливою є роль етичних принципів у регулюванні нових соціальних і технологічних процесів, зокрема у питаннях захисту особистої інформації, кібербезпеки та використання штучного інтелекту.

Важливим є також забезпечення прав людини в умовах економічних та соціальних трансформацій. Забезпечення етичності у веденні бізнесу, політичних рішеннях і державних програмах дозволяє зберігати баланс між інтересами індивідуумів та загальним благом суспільства. Водночас, справедливість у політиці й економіці повинна бути спрямована на зменшення соціальної нерівності та подолання бідності, що є одними з найбільших викликів сучасного світу.

Залучення громадянського суспільства до процесу прийняття рішень і формування політики є важливим аспектом підтримки справедливості та етичності. Громадські організації, активісти та медіа можуть відігравати важливу роль у контролі за виконанням справедливих і етичних норм у суспільстві, сприяючи розвитку демократії та правового держави. Також, значення має розширення освіти і підвищення обізнаності громадян щодо важливості цих принципів для сталого розвитку.

Подальші дослідження мають на меті удосконалення підходів до забезпечення справедливості та етичності в умовах глобалізації та технологічних змін. Це включає в себе розробку нових моделей оцінки справедливості у різних сферах життя, таких як освіта, охорона здоров'я, економіка та право. Оцінка ефективності цих моделей повинна бути підкріплена аналізом соціальних та моральних наслідків впровадження етичних стандартів, що дозволить створити стійку основу для розвитку справедливого і етичного суспільства у XXI столітті.

References

1. Blyzniuk, V. V. (2017). Sotsialna spravedyvist u sferi pratsi Ukrainy: suchasni realii, problemy ta protyrychchia [Social justice in Ukraine's labor sphere: Modern realities, problems, and contradictions]. *Stratehichni Priorytety*, (4), 104–117. http://nbuv.gov.ua/UJRN/spa_2017_4_14 (in Ukrainian)
2. Vasylenko, I. M. (2021). Poniattia sotsialnoi spravedyvosti u suchasnomu sviti [The concept of social justice in the modern world]. *Filosofski Doslidzhennia*, (4), 78–92. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Philosophical_Research_2021_4 (in Ukrainian)
3. Hrytsenko, A. A. (2017). Sotsialna spravedyvist yak skladova arkhitektoniky bezpechnoho ekonomichnoho rozvytku [Social justice as a component of the architectonics of safe economic development]. *Ukrainskyi Sotsium*, (4), 9–21. <https://doi.org/10.15407/socium2017.04.009> (in Ukrainian)
4. Denysova, A. (2019). "Sotsialna spravedyvist" i "sotsialna derzhava" v peredyborchomu dyskursi v Ukraini ["Social justice" and "social state" in pre-election discourse in Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho Universytetu. Filosofska-Politologichni Studii*, (25), 128–136. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2019_25_20 (in Ukrainian)
5. Dymova, O. V. (2018). Sotsialna spravedyvist yak yakisnyi skladnyk politychnykh transformatsii v Ukraini [Social justice as a qualitative component of political transformations in Ukraine]. *Politykus*, (3), 27–32. <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2018-3-27-32> (in Ukrainian)
6. Zhyvotenko, V. O. (2021). Sotsialna spravedyvist ta turyzm u konteksti rozvytku ekonomiky shchastia [Social justice and tourism in the context of developing the economy of happiness]. *Visnyk KhNAU. Seriya: Ekonomichni Nauky*, 2(1), 209–219. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnaun_ekon_2021_2\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnaun_ekon_2021_2(1)_19) (in Ukrainian)
7. Kravtsov, O. O. (2019). Sotsialna spravedyvist ta yii vrakhuvannya v ekonomichnii politytsi [Social justice and its consideration in economic policy]. *Derzhava ta Rehiony. Seriya: Ekonomika ta Pidpryiemnytstvo*, (4), 8–12. http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2019_4_3 (in Ukrainian)
8. Kulachok-Titova, L. V. (2013). Sotsialna spravedyvist yak osnovopolozhnyi pryntsyp prava sotsialnoho zabezpechennia [Social justice as a fundamental principle of social security law]. *Visnyk Kharkivskoho Natsionalnoho Universytetu imeni V. N. Karazina. Seriya: Pravo*, (1082), 119–122. http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKHiPR_2013_1082_16_31 (in Ukrainian)
9. Novikova, O. F. (2019). Sotsialna spravedyvist u protsesakh vymushenoho pereselennia: otsinka ta priorytety dosiahnennia [Social justice in the processes of forced displacement: Assessment and priorities for achievement]. *Demohrafiia ta Sotsialna Ekonomika*, (2), 109–120. http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2019_2_10 (in Ukrainian)
10. Orlova, V. O., & Todorova, S. M. (2020). Spravedyvist yak moralna katehoriia, sotsialna ta pravova tsinnist [Justice as a moral category, social, and legal value]. *Hileia: Naukovyi Visnyk*, 158(2), 49–53. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_158\(2\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_158(2)_11) (in Ukrainian)
11. Pylypenko, H. M. (2017). Sotsialna spravedyvist u svitovii ekonomitsi: odvichnyi konflikt derzhavy i rynku [Social justice in the global economy: The eternal conflict between state and market]. *Ekonomichniy Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (4), 9–15. http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2017_4_3 (in Ukrainian)
12. Salata, H. (2019). Bibliotekoznavstvo, informatsiini nauky ta sotsialna spravedyvist [Library science, information sciences, and social justice]. *Ukrainskyi Zhurnal z Bibliotekoznavstva ta Informatsiinykh Nauk*, (3), 10–18. http://nbuv.gov.ua/UJRN/uilis_2019_3_3 (in Ukrainian)
13. Strilets, A. (2017). Poniattia sotsialnoi spravedyvosti v umovakh suchasnoho rozvytku ekonomiky Ukrainy [The concept of social justice in the conditions of modern economic development in Ukraine]. *Innovatsii v Upravlinni Publichnyh Sektorom Ekonomiky – Innovations in Public Sector Management*. <https://conferencekneu.wordpress.com/2017/04/21/стрілець-а-о-поняття-соціальної-справ/> (in Ukrainian)